

Številka: 35106-0227-1/2017-Br/Br

Datum: 03.04.2017

Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine (v nadaljevanju: ZVKDS), Območna enota Nova Gorica; Delpinova 16, 5000 Nova Gorica, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11-Odl.US, 90/12 in 111/13; v nadaljevanju: ZVKD-1), po službeni dolžnosti Občini Ajdovščina; Cesta 5. maja 6/a, 5270 Ajdovščina (v nadaljevanju: investitor), v zadevi izdaje kulturnovarstvenih pogojev naslednjo

DOPOLNITEV KULTURNOVARSTVENIH POGOJEV

I. Investitor mora pri reurbanizaciji mestnega jedra: pred urejanjem Lavričevega trga v Ajdovščini (tlakovanja, odvodnjavanja, postavitve mikrourbane opreme, razsvetljave, urejanja pločnikov ter ureditve zelenih površin), ki predstavlja poseg v naselbinski spomenik Ajdovščina – Mestno jedro (EŠD 1562) ter v arheološki spomenik Ajdovščina - Arheološko najdišče Castra (EŠD 3), izpolniti naslednje kulturnovarstvene pogoje:

1. Investitor mora pred začetkom gradnje zagotoviti naslednje predhodne arheološke raziskave:

- **Arheološko izkopavanje v obsegu 1600 m³**; pri tem se vse ostanke novodobnih posegov, pri katerih ne gre za arheološke ostaline, lahko odstrani strojno.

2. Glede na ugotovitve predhodno izvedenih arheoloških raziskav je ohranjenost arhitekturnih ostankov iz rimskega obdobja na območju Lavričevega trga velika, kar pomeni, da obstaja velika verjetnost zahteve po ohranitvi arheoloških ostankov na mestu odkritja - "in situ". Na območjih, kjer arheoloških ostankov ni ohranjenih, se arheološke raziskave izvajajo do sterilne geološke osnove oziroma do globine, kjer ni več zaslediti antropogenih dejavnosti.

3. Arheološke raziskave se lahko izvajajo v ustreznih vremenskih razmerah, v dnevih brez padavin in močne burje; dnevne temperature pa morajo biti ob pričetku delovnega dne nad lediščem.

4. Dinamika, metodologija in obseg predhodnih arheoloških raziskav se usklajujejo z načinom in obsegom izvedbe načrtovanih gradbenih del. Ob ugotovitvah novih okoliščin se lahko metodologija predhodnih arheoloških raziskav spremeni /dopolni v dogovoru in s pisno potrditvijo odgovornega konservatorja. Organizacija gradbišča, varnostni načrt in varovanje izkopov, urejanje deponij in prevoz zemljine na deponijo ter zasutja izkopnih polj ipd. niso predmet kulturnovarstvenih pogojev in izvedbe predhodnih arheoloških raziskav.

5. V terminskem planu načrtovanih gradbenih del morajo biti opredeljene tudi arheološke raziskave.

6. V primeru novih najdb in odkritij ter novonastalih okoliščin bo pristojna območna enota ZVKDS v smislu 220. člena Zakona o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006) izdala dopolnitev kulturnovarstvenih pogojev, ki bodo morali biti upoštevanji v dokumentaciji projekta za izvedbo (PZI) in projekta izvedenih del (PID), na katera bo moral ZVKDS prav tako izdati kulturnovarstveno soglasje. Dodatni pogoji oziroma določila so lahko s strani konservatorskega nadzora zapisane tudi v gradbeni dnevnik med izvedbo del. Morebitno neupoštevanje kulturnovarstvenih pogojev in določil, zapisanih v

gradbeni dnevnik, bo lahko razlog za odredbo določenih ukrepov varstva v skladu s 4. točko 2. poglavja 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine ali odrek izdaje kulturnovarstvenega soglasja na projekt izvedenih del (PID) oziroma v postopku za pridobitev uporabnega dovoljenja. Ker lahko zaradi naštetega pride do razlik med PGD dokumentacijo in PZI dokumentacijo morata biti povzetek teh kulturnovarstvenih pogojev ter zahteva za izdajo kulturnovarstvenega soglasja na PZI dokumentacijo s strani pristojne službe za varstvo kulturne dediščine (ZVKDS) zavedeni v tehničnem poročilu PGD projekta.

7. Način varovanja izkopov v območju arheoloških izkopavanj mora biti prilagojen metodologiji arheoloških raziskav. Utrjevanje z oblogami iz armiranega brizganega betona in /ali injiciranje pomeni razlivanje betona/injicirne mase globoko v arheološke depozite in posledično uničenje le-teh tudi izven izkopnega polja; zato tak način varovanja ni sprejemljiv. Le izjemoma se je možno, po predhodni potrditvi stroke, posluževati opažnih sistemov. Primeren način varovanja so vsi tisti načini, ki zagotavljajo ustrezne pogoje varstva pri delu in omogočajo izvajanje nujnih arheoloških metodoloških postopkov dokumentiranja raziskav (npr. razpiranje profilov)

8. Raziskave morajo biti izvedene v skladu s Pravilnikom o arheoloških raziskavah (Ur. l. RS št. 3/2013).

9. V skladu z določili 28. alineje 3. člena ZVKD-1 predhodne raziskave vključujejo tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča, ki naj obsega **minimalno 30% vrednosti** terenskega dela.

10. Investitor ali pooblaščen izvajalec arheoloških raziskav je dolžan v skladu z določili 31. člena ZVKD-1 pred pričetkom gradbenih del pridobiti na Ministrstvu za kulturo Kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev ostaline.

V skladu s 3. točko 29. člena ZVKD-1 mora biti izvajalec arheoloških raziskav ustrezno usposobljen v smislu 105. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine. Izvajalec predhodnih arheoloških raziskav – arheoloških izkopavanj izkaže svojo strokovnost s tremi referencami s primerljivih arheoloških najdišč (primerljivih po vsebini in obsegu arheoloških raziskav/urbana arheologija). Sestava strokovne ekipe mora biti prilagojena specifični arheoloških raziskav v urbanem okolju, kar pomeni, da eno ekipo sestavljajo; 2 arheologa in 3-4 tehniki ter glede na velikost obravnavanega prostora ustrezno število fizičnih delavcev. Število strokovnih ekip se prilagaja dinamiki gradbenih del. Po potrebi mora izvajalec arheoloških raziskav v dogovoru z odgovornim konservatorjem zagotoviti na terenu tudi prisotnost antropologa in geološko spremljavo del.

11. Izvajalec predhodnih arheoloških raziskav je dolžan o poteku arheoloških raziskav redno obveščati odgovornega konservatorja ZVKDS in nadzornika arheoloških raziskav po odločbi Ministrstva za kulturo RS.

12. V skladu s 84. členom ZVKD-1 pristojni Zavod izvaja konservatorski nadzor nad posegi v dediščino, zato ga je potrebno vsaj 10 dni pred pričetkom del pisno ali po elektronski pošti (tajnistvo.oenovagorica@zvkd.si) o tem obvestiti.

13. Investitor mora v skladu z 30. členom ZVKD-1 za predviden poseg v območje arheološkega spomenika pridobiti kulturnovarstveno soglasje.

II. Stroške predhodnih arheoloških raziskav, ki vključujejo terenske postopke, poterenske postopke za pripravo končnega strokovnega poročila in predajo arhiva arheološkega najdišča pristojnemu muzeju je dolžan v skladu z določilom 34. člena ZVKD-1 kriti investitor posega .

III. V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 dopolnjeni kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti.

IV. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

Obrazložitev:

ZVKDS, Območna enota Nova Gorica, je dne 16.02.2016 izdal za reurbanizacijo starega mestnega jedra v Ajdovščini, ki predstavlja poseg v kulturni spomenik Arheološko najdišče Castra (EŠD 3) in Ajdovščina – Mestno jedro, (EŠD 1562) kulturnovarstvene pogoje št. 35106-0597-9/2015-Br/Br ter dopolnitev kulturnovarstvenih pogojev št. 35106-0597-16/2015-Br/Br z dne 29.07.2016.

V okviru celovite prenove starega mestnega jedra, ki teče vzporedno s projektom izgradnje infrastrukture v starem delu Ajdovščine, so bile v skladu z izdanimi kulturnovarstvenimi pogoji zavoda št. 35106-0597-9/2015-Br/Br izvedene predhodne raziskave za določitev vsebine in sestave najdišča in sicer geofizikalni pregled (GEARH d.o.o /Poročilo o geofizikalni raziskavi, Ajdovščina, Ajdovščina-Mestno jedro (EŠD 1562), Ajdovščina-Arheološko najdišče Castra (EŠD 3), Maribor, junij 2016) ter arheološki testni izkopi (Avgusta, d.o.o./ Preliminarno poročilo o opravljenih predhodnih arheoloških raziskavah na območju Ajdovščine (EŠD 3: arheološko najdišče Castra), februar 2017). Predhodne arheološke raziskave so pokazale izreden arheološki potencial obravnavanega območja (odkriti arhitekturni ostanki tik pod cestnim tamponom in vse do globine 1 m; na vzhodnem delu trga so ugotovljene antične najdbe na globini 1,60m, v vzhodnem delu pa na globini 1.30m), kar kaže na veliko verjetnost po zahtevi ohranitve arheoloških ostankov "in situ" (ZVKD-1, 75 – 80. člen in Evropska konvencija o varstvu arheološke dediščine, 5. člen – 4. alineja).

Na osnovi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav, ZVKDS, OE Nova Gorica izdaja dopolnitev kulturnovarstvenih pogojev s skladu z 2. točko izdanih kulturnovarstvenih pogojev za reurbanizacijo mestnega jedra št. 35106-0597-9/2015-BrS/Br ter v skladu z določili 220. člena Zakona o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006).

Kulturnovarstveni pogoji ZVKDS, OE Nova Gorica so bili izdani na osnovi 5. alineje 29.člena in v skladu z določili 27. in 28. alineje 3. člena ZVKD-1 ter 1. alineje 134 člena ZVKD-1 ter v skladu z aktom o razglasitvi enoti kulturne dediščine; Arheološko najdišče Castra (EŠD 3) in Ajdovščina – Mestno jedro, (EŠD 1562) kot kulturni spomenik lokalnega pomena (Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Ajdovščina, Uradno glasilo (Gorica), št. 4/87-157, 9/98/).

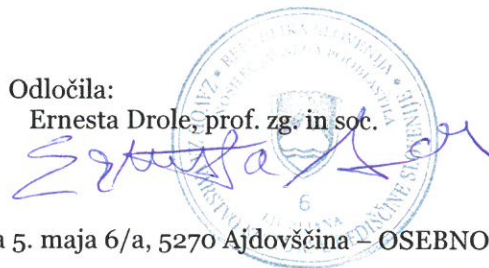
V skladu z izdanimi kulturnovarstvenimi pogoji št. 35106-0597-9/2015-Br/Br z dne 16.02.2016 bo ZVKDS OE Nova Gorica v nadaljevanju na podlagi rezultatov arheoloških izkopavanj na Lavričevem trgu podal dokončne usmeritve glede varovanja arheološke dediščine. V primeru odkritja izjemnih arhitekturnih ostankov bodo smernice vključevale tudi zahtevo po ohranitvi arheoloških ostalin in situ oziroma prezentaciji le-the na mestu odkritja.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je v 15 dneh od dneva vročitve dovoljena pritožba, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kulturo. Pritožba se pošlje po pošti ali se vloži neposredno ali ustno na zapisnik na Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, Metelkova 4, 1000 Ljubljana. Šteje se, da je pritožba vložena pravočasno, če je bila na naslov ZVKDS poslana zadnji dan roka s priporočeno pošto pošiljko. Pritožba je takse prosta (22. točka 28. člena ZUT).

Postopek vodila:
Patricija Bratina, univ.dipl.arheol.

Odločila:
Ernesta Drole, prof. zg. in soc.

Vročiti:

- Investitorju – po pooblaščenju: Občina Ajdovščina; Cesta 5. maja 6/a, 5270 Ajdovščina – OSEBNO

